



Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Herindeling Eindhoven-Helmond
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Onderwerp: herindelingvoorstel m.b.t. het gebied Lungendonk
Namens de Lieropse gilden: Gilde van Sint Antonius Abt en Gilde Onze Lieve Vrouw van de Zeven Weeën

Lierop 15 augustus 2001

Geachte minister De Vries,

Evenals de Belangengroep Lierop, actiegroep Handen af van Lierop en de politieke partij Lieropse Lijst zijn wij, voornoemde gilden, als direct betrokkenen verbijsterd, teleurgesteld, verslagen maar ook wel woedend toen wij uw onzalig voorstel vernamen, het hele gebied ten noorden van de A67 te schenken aan Helmond. De voornoemde groeperingen hebben u al uitgelegd hoe uw onzalig en slecht onderbouwd voorstel nadelig voor de hechte Lieropse dorpsgemeenschap uitvalt.

Wij de beide Lieropse gilden onderschrijven dat ten volle, maar willen u omdat wij in het bedreigde gebied ons schietterrein, een gildenonderkomen en een Mariakapel hebben liggen met dit schrijven onze zorgen voor het behoud van deze accommodaties en het voortbestaan van onze verenigingen aan u ter kennis geven.

Maar voor ik verder ga wat onze zorgen inhouden even een kennismaking met het Brabantse gildenwezen en de beide Lieropse gilden.

In het Oudgermaans betekende het woord Gehilde gift of gezamenlijke bijdrage en later ook verbond en broederschap. In het Oudfries, Ielde, het Oudduits, Geldt en Gilde in huidige Deens en Noors betekenen feestmaal broederschap. Ongetwijfeld heeft het huidige woord gilde verband met die oude woorden en begrippen

In de voorchristelijke Germaanse gebieden waren de gilden eedgenootschappen: een vrijwillig verbond tussen zelfstandige, vrije en gelijkberechtigde Mannen. Ook na de grote volksverhuizing rond 400 bleef de Germaanse cultuur voortbestaan en bleven ook de Gehilden. In de periode van 400 tot 800 is waarschijnlijk de gildenvorm gekerstend, evenals zoveel andere gebruiken. Onder de Franken zullen de eerste christelijke broederschappen ontstaan zijn uit de oude Gehilden met als taken het beschermen van altaar en haard.

Met het rijk van Karel de Grote begon een periode van 800 tot 1200, waarin de edelen de enige vrije mannen waren en waarin nog geen steden bestonden. Zij verenigden zich in ridderorden of in religieuze orden waarin de oude gildengedachte voortleefde.

Rond 1200 vindt een ontwikkeling plaats van onderdanige horigen naar vrije mensen. Het gilde is daarbij de enige vorm van vereniging in broederschap en geeft recht om wapens te dragen en te vergaderen. Bij de opkomst van de steden treden de eerste weerbaarheidsgilden naar voren. De Sint Jorisdgilden met kruis- en voetboog kwamen uit de top van de burgerij.

De Sint Sebastiaangilden met de handboog waren er voor de eenvoudiger lieden. Vanaf 1400 ontstonden er ook boerengilden op het platteland. Men kan wel stellen dat in de periode van 1200 tot 1600 vele soorten gilden ontstonden, waarvoor in de moderne tijd andere maatschappelijke vormen zijn ontstaan.

In de middeleeuwen lag de bloeitijd van de gilden als enige bekende verenigingsvorm met een religieus karakter. In de periode na 1600 heeft er, door de reformatie, Franse overheersing en door een

overgang naar andere organisatievormen, een bijna totaal verval plaatsgevonden. Eigenlijk zijn alleen de boerengilden en gilden in de kleine steden in hun oorspronkelijke vorm blijven bestaan met perioden van neergang en opbloei. Twee van deze bloeiende gilden worden nu door u, mijnheer de minister, weer met een neergang bedreigd.

Gilde van Sint Antonius Abt: *opgericht tussen 1450 en 1620, 1620 wordt aangehouden als oprichtingsdatum, omdat de zilveren koningsvogel uit dat jaar stamt. Ondanks vele oorlogen twee branden in 1927 en 1949 bezit het gilde meer dan tachtig zilveren koningsschilden waarvan er vier komen uit de zeventiende eeuw met de jaartallen 1632, 1643, 1644 en 1688.*

Gilde Onze Lieve Vrouw van de Zeven Weeën: *opgericht in 1527, dit is met zekerheid te zeggen omdat het oudste in bezit zijnde document een op perkament geschreven oprichtingsakte is. Ook dit gilde bezit zo'n tachtig zilveren koningsschilden waarvan een uit de zeventiende eeuw namelijk 1621.*

Beide gilden: *hebben verder een prachtig archief waar naast de koningsschilden ook nog vele zilveren schilden bewaard worden. Deze zijn bij feestelijke gelegenheden geschonken of op gildenfeesten gewonnen. Verder hebben zij een diversiteit aan documentatie bijeen vergaard. Alles op te noemen zou teveel worden.*

De gilden luisteren belangrijke gebeurtenissen binnen en buiten Lierop op, onder andere bij processies, optochten, dorps-, nationale-, en kerkelijke feesten. Bij huwelijksfeesten en jubilea van gildenbroeders en -zusters wordt een vendelgroet gebracht, overleden leden worden met gildeneer ten grave gedragen.

Koningschieten: *is het hoogtepunt van de beide gilden. Ieder jaar met kermismaandag, de derde maandag in september wordt om deze zeer begeerde titel geschoten. In de even jaren door Gilde van Sint Antonius Abt en in de oneven jaren door Gilde Onze Lieve Vrouw van de Zeven Weeën.*

Bij deze willen wij u minister de Vries en uw partner uitnodigen om hier op maandag 17 september aanwezig te zijn. Indien u aan deze uitnodiging gehoor geeft laat het ons dan weten op onderstaand adres dan krijgt u de nodige informatie. De dag van het koningschieten begint 's morgens om negen uur met een Eucharistieviering.

Maar nu ons verhaal waarom uw voorstel zo koud op ons is afgekomen. wij komen als echte Lieropse verenigingen bestuurlijk onder twee gemeentes. Voor al onze activiteiten die wij het jaar door houden zijn wij afhankelijk van twee soorten bestuurders, zij die wat dichter bij de burgers staan, dorpsbestuurders, en zij die ver van de burgers staan, stadsbestuurders. Voor een activiteit moet er dan op twee plaatsen een vergunning aangevraagd worden, zoals onder meer bij de halfjaarlijkse oud-ijszeractie en de jaarlijkse bloemenactie van het gilde van Sint Antonius Abt of de maandelijks oud-papieractie en de kwartaal kledingactie van Gilde Onze Lieve Vrouw van de Zeven Weeën. Of de maandelijks oud-papieractie voor het bedreigde gebied nog gehouden kan worden is nog maar de vraag. Helmond geeft geen toestemming aan particulieren en verenigingen oud-papier op te halen. Als dit zou doorgaan raakt het gilde een kwart van haar inkomsten kwijt. Wij denken niet dat Helmond deze aderslating met subsidie zal componeren, gezien de moeite die ze doen om plaatselijke verenigingen (zie voetbalclub Klein Arsenal) dood te laten bloeien.

Jaarlijks wordt door een van de twee gilden gestreden om de koningstitel. Een plaatselijk gebeuren waarbij het college van burgemeester en wethouder van de gemeente Someren wordt uitgenodigd hierbij aanwezig te zijn. Burgemeester en de plaatselijke pastoor openen volgens al eeuwenoude traditie dit koningschieten. Maar het gekke is dat wij afhankelijk worden van Helmond om dit traditioneel dorpsfeest te houden. De vergunning moet verleend worden door de gemeente Helmond die geen enkele binding met Lieropse verenigingen heeft. Weer extra kosten en maar afwachten of die vergunning gegeven wordt. Ook schietwedstrijden voor Lieropse verenigingen en de jaarlijkse liefdadigheidschietwedstrijd voor 't Zorgenkind Asten/Someren worden nu afhankelijk van Helmond. De gemeentelijke belastingen in Helmond zijn bijna een keer zo hoog als in Someren. Dit houdt in dat we meer geld kwijt zijn voor het gildenonderkomen. De Mariakapel valt nu onder de gemeentelijke monumentenlijst. Wat verder hiermee? Helmond is nooit zuinig geweest op haar monumenten. Vele zijn om welke redenen dan ook afgebroken. Zorgen genoeg voor ons. De Mariakapel is in de begin jaren vijftig, door de beide gilden, gebouwd uit dankbaarheid dat het dorp zo goed uit de tweede wereldoorlog is gekomen, maar vooral voor de behouden terugkeer van een twintigtal Lieropse jongens, die in Oost-Indië, hun militaire plicht hadden vervuld.

Nog iets over het schietterrein; omdat de gilden al eeuwenlang met Lierop verbonden zijn hebben zij van oudsher het recht op een schietterrein. Dit is opgetekend in een overeenkomst met de gemeente Someren. Wat gebeurt met zo'n overeenkomst? Wordt die door Helmond overgenomen? Wij zijn bang

van niet. Dit omdat de gilden van Mierlo-Hout en Stiphout twee dorpen die zo'n goede dertig jaar geleden door Helmond zijn geannexeerd, een behoorlijke huur voor hun schieterrein moeten opbrengen. Onze verwachting is dat wij dat over een aantal jaren ook moeten. Het is toch te gek voor woorden dat Lieropse verenigingen zonder enige binding met Helmond voor hun voortbestaan afhankelijk worden van Helmond die ook weer geen enkele binding heeft met deze verenigingen.

U zult nu wel zeggen, de Helmondse politiek is er niet mee gebaat de identiteit van Lierop te ontrafelen. De politiek in Helmond bestaat meer uit onderlinge ruzies dan uit besturen, dit moet u als minister van binnenlandse zaken ook ter oren zijn gekomen.

Geachte minister de Vries, wij als gilden schrijven dit tot u als minister maar zeker ook als sociaal democraat, dit omdat wij al eeuwenlang een onderdeel van een gemeenschap zijn waaraan de samenleving een voorbeeld kan nemen. Deze gemeenschap wordt door uw voorstel op een bijna onmenselijke manier kapot gemaakt. Een gemeenschap uiteen halen door bijna de helft van haar grondgebied en een vijfde van haar inwoners, zonder enige vorm van inspraak, onder een andere bestuurlijke organisatie te plaatsen is zeker niet de democratie waarop een sociaal democraat trots op kan zijn.

Is het niet zo dat het regeringsbeleid er op gericht is de leefbaarheid van kleine kernen te bevorderen. Als dit zo is! Trek dan uw voorstel in. Het spreekwoord, beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald, komt hier goed van pas.

Gilde van Sint Antonius Abt en Gilde

Onze Lieve Vrouw van de Zeven Weeën

Hoofdman (voorzitter) Henk Berkers

Hoofdman (voorzitter) Thieu Scheepers

Correspondentieadres

Huub H.F. van den Eikhof
Frank Doucettestraat 9
5715AS Lierop